

HOOFDSTUK 8

Balk D

op een tijdbalk waarop geplaatste schedels uit hominidenpopulaties

*

de hedendaagse mensenpopulaties in hun historische staten en hun futuriteit

PALEONTOLOGISCH PRACTICUM

HET VERSTREKKEN EN GEBRUIKEN VAN EEN TIJDBALK MET
POSITIONERING VAN DE DOOR DE PALEONTOLOGEN
GEBORGEN FOSSIELE SCHEDELS VAN DE
HOMOPOPULATIES ANNO 2004, ALS BIJDRAGE AAN HET
CAPABEL WORDEN VAN DE ADOLESCENTEN TOT HET
DOORZIEN VAN DE STAAT ANNO 2004
VAN DIE MENSENPOPULATIES

HET DEELNEMEN AAN OPGRAVINGEN EN
STUDIE VAN HET OPGEGRAVENE

BINNEN DEZE STUDIE WORDT BALK D GEPRESENTEERD

DE BALKEN A, B, C, E, F NIET

Inleiding op Balk D

Er zijn in het kader van deze studie zes lineaire tijdbalken ontwikkeld, elk met een dwarslengte van circa zes meter. Het formaat is zodanig dat de papierstrook opgehangen kan worden in een leslokaal van gebruikelijke afmetingen. Dit in volle lengte ophangen is van belang, omdat daarmee de betreffende miljoenjarige periode *onverkort* (niet-logaritmisch 'verkort') overzien kan worden. In hoofdstuk 3 is de historiciteit van de chimpanseepopulaties in hun hedendaagse staat (anno 2004) besproken. De opeenvolgende staten in de loop van de laatste tachtig miljoen jaren passeren de revue. Dit is noodzakelijk om de adolescenten een beeld te geven van wat historisch mensenbestaan inhoudt.

Vooral ook is beschreven hoe lijfveranderingen, wat de mensenpopulaties betreft, vooral gelegen is in het bevestigen van de competentie om in intellectuele vrijheid samen het sociale leven gestalte te geven en daarmee is de greep op de zelfrealisatie binnen minder op de toegevalen omgeving met haar karakteristieken te behouden. Mensenpopulaties werden intellectueel sterker (Vgl. Ricard Alexanders studie). De schets in hoofdstuk 3 'De historiciteit van de hedendaagse staat van de drie soorten chimpanseepopulaties anno 2004' behoeft een overzicht van de tijd waarin, in bepaalde opzichten, lijfveranderingen plaatsvonden. In die behoefte wordt voorzien door het verschaffen van de paleontologische tijdbalk in dit hoofdstuk 8. Een tweede belang van het beschikken over de paleontologische tijdbalk is het verkrijgen van greep op de eigen eigenheid als zijnde een historische. Het vak geschiedenis beoogt de adolescenten greep te geven op de historische wording van de mentale inhoud van de mensenpopulaties waartoe zij behoren.

De paleontologische tijdbalk concretiseert de *achter ons* liggende bestaansperiode. Paleontologen verzamelen skeletresten en artefacten van de populaties in hun vroegere tijd. De schedels bevinden zich in de kluizen van de musea van de naties op wier grond de vondsten gedaan zijn. Donald Johanson en Blake Edgar hebben die schedels op ware grootte laten fotograferen door David Brill en in boekvorm uitgegeven. Het is dit belangrijke foto- en tekstboek waarover de adolescenten in hun schoolbibliotheek moeten kunnen beschikken. Op tijdbalk D zijn de schedels gepositioneerd. Ze staan als ovalen genoteerd en fungeren als getuigen van het bestaan van de populaties in die vroegere tijden. De reeks van schedels en andere lichaamsbotten gaat door tot ver in de primatenjaren. Door het vinden van gefossiliseerde botten is het de paleontologen mogelijk geworden de wordingsweg te schetsen over de laatste tachtig miljoen jaar. In deze studie hou ik het bij de laatste vier miljoen jaren. De aantekeningen op de balk zijn in meerderheid overgenomen uit het genoemde boek van Johanson en Edgar, maar ook uit tal van andere publicaties. Hiermee wordt benadrukt dat wat mensenpopulaties weten over zichzelf, gebaseerd is op natuurwetenschappelijke inspanningen en op min of meer scherpzinnige interpretaties van de context waarbinnen de vondsten gedaan zijn. De geologie levert een belangrijke bijdrage aan de biologie bij het reconstrueren van beelden van de klimatologische en de omgevingsomstandigheden waarin de populaties vroeger zichzelf realiseerden. Het is van belang dat adolescenten een *gevulde* voorstelling hebben van de wetenschappelijke inspanningen om de ware identiteit van de gevonden fossielen, binnen de context van animale en vegetatieve resten, te achterhalen. Omstreeks 1580 verdedigt Bernard Palissy, tegenover een groep hevig verontwaardigde geleerden van de Sorbonne, dat fossielen geen speling van de natuur zijn. In 1616 publiceert Fabio Colonna een verhandeling waarin hij uitlegt dat 'versteende tongen' feitelijk haaiantanden zijn. De paleontologie is dus circa vierhonderd jaar oud. Op balk D is zichtbaar waar gedurende de laatste vier miljoen jaren, de tijd van de op twee benen lopende chimpanseepopulaties (deels onze huidige populaties in hun vroegere bestaan), hun leven geleefd hebben. Nadenken over wat mensenpopulaties historisch zijn, behoeft dit concrete tijdpad. Daarbij zouden de schedels door elke adolescent in eigen handen genomen moeten worden. Ik herhaal mijn opmerkingen uit Hoofdstuk 3. Zonder de balk op tafel is het voor adolescenten onmogelijk om het gestelde in paleontologische publicaties 'te plaatsen'.

N.B. De balk is in leporelloform toegevoegd en voorin in het insteektasje geborgen.
